

Gryfów Śląski – kościół św. Jadwigi

Kościół parafialny pod wezwaniem św. Jadwigi w Gryfowie to późnogotycka, halowa budowla kamiennie-ceglana z 2 połowy XV wieku (prezbiterium). Budowę korpusu ukończono w 1512 roku. W obiekcie tym wyróżnia się sklepienie nawy głównej o podwójnym sieciowym układzie żeber, ozdobione renesansowym sgraffitem z 1551 roku. To ozdobne sgraffito w postaci wici roślinnych, liści akantu, postaci Chrystusa i patronów kościoła, jest zjawiskiem bez precedensu. Tego typu ozdoby były bowiem umieszczane tylko na zewnętrznych ścianach budynków. Jest to dzieło włoskich malarzy Jana Dalbora i Dominika Dipara.

W barokowym na ogół wyposażeniu kościoła wyróżnia się ołtarz główny z 1608 roku zdobiony symbolami Cierpliwości, Miłosierdzia, Roztropności, Nadziei, Sprawiedliwości i Męstwa. Jest on dziełem rzeźbiarza Piotra Meyera z Saksonii. Wykonany został w 1606 roku na zamówienie Eleonory Gotschin z domu Freyin. Tryptyk przedstawia mękę i śmierć Pana Jezusa.

Godna uwagi jest renesansowa chrzcielnica z 1578 roku – kamienna z metalowym przykryciem. W kaplicy grobowej Schaffgotschów z 1545 roku znajduje się nagrobek członków rodziny. Jest to dzieło wykute w piaskowcu z 10-cioma całopostaciowymi figurami przedstawiającymi zmarłych. Rzeźby te tworzą epitafium rodzinne z nagrobkiem stojącym indywidualnie i zajmują całą ścianę na długości 4,7 metra. Fundatorami tego dzieła, wykonanego w roku 1585 przez Jana Klintscha z Pirny, byli Jan i Magdalena z mężem. Epitafium poświęcone jest między innymi żonie generała Jana Ulrycha Schaffgotscha, księżnej Barbarze Agnieszce z Piastów legnickich znanej z tego, że poznała swego oblubieńca podczas słynnego turnieju rycerskiego w Proszówce.

Warto zwrócić uwagę na dwie płyty nagrobne z XVIII wieku ozdobione rzeźbami i napisami, umieszczone w pobliżu ołtarza, a poświęcone dwóm miejscowym proboszczom.

Barokowa ambona to fundacja księdza proboszcza Baltazara Knöricha wykonana przez rzeźbiarza Liewalda. Pierwsze kazanie wygłosił z niej wspomniany proboszcz 1 stycznia 1729 roku.

Wysoka wieża kościelna zbudowana została w latach 1542-1561. Przed wejściem do świątyni znajduje się duża rzeźba św. Floriana (z utraconą dzidą) ustawiona na cokole z tablicą herbową. W murze cmentarnym znajduje się kapliczka uważana przez niektórych za pokutną. Jako rzecz ciekawą podam, że w latach 1530-1654, z przerwą w latach 1637-39, kościół służył protestantom.

Aby podreperować stan techniczny tego jakże wartościowego obiektu w latach 1925-26 dokonano prac restauracyjnych, a w latach 1977-78 przeprowadzono remont elewacji, to jest naprawę i wymianę tynków.

Krzysztof Tęcza